

Akwukwọ Daniel - Nọmba Otu Nari

*Mgba Na-aga n'Ihu Maka Idoziri n'Ọma Site n'Okwukwe: Nnyocha Akwọ
Ihe Mere Eme Banyere Nnupu-isi n'ime Protestantism*

Jeff Pippenger
2024-02-29

Ozi e wetara site n'aka Ndị Okenye Jones na Waggoner n'oge nnupụisi nke 1888, bụ ozi nke izi ezi site n'okwukwe n'eziokwu n'onwe ya. Protestantism nke dapụrụ n'ezi okwukwe na-arụ ụka na izi ezi nke onwụ Kraịst nyere n'obe na-ekpuchi mmadụ n'ime mmehie ya, ma na ọbara Ya adighi n'ezie ewepụ mmehie ya. Ozizi ụgha a na-edobe iwepụ mmehie ruo n'Ọbibia nke Abụọ, mgbe a ga-eme ka ndị mmehie gbanwee n'uzọ ọrụ ebube. Protestantism nke dapụrụ n'ezi okwukwe na, kemgbe 1957 n'uzọ goọmentị, Adventism Laodisia, na-ekwu na Kraịst bụ naanị Onye-anọchi-anya anyị, ma ọ bughị Ihe Nlereanya anyị. Otu afọ tupu 1888, Nwanyị White dere ihe ndị a.

“Obi ọhuru ka M ga-enye unu, mmụọ ọhuru ka M ga-etinye n'ime unu.’ Ekwere m n'obi m nile na a na-ewepụ Mmụọ nke Chineke n'ụwa, ndị ahụ nke natara nnukwu ihè na ohere ma ghara iji ha mee ihe nke ọma, ga-abụ ndị mbụ a ga-ahapụ. Ha achụpụwo Mmụọ nke Chineke site n'iwute Ya. Ọrụ Setan ugbo a n'irụ ọrụ n'obi mmadụ, nakwa n'elu chọọchị di iche iche na mba di iche iche, kwesiri ime ka nwa akwukwọ amuma ọ bula maa jijiji. Ọgwugwu di nso. Ka chọọchị anyi bilie. Ka a nwee ahumahu nke ike ntughari nke Chineke n'obi ndi otu n'otu n'otu, mgbe ahụ ka anyi ga-ahụ mbughari miri emi nke Mmụọ nke Chineke. Naanị mgbaghara mmehie abughị naanị nsonaazu onwụ Jizos. O mere aja na-enweghi ngwucha ahụ, ọ bughị naanị ka e wee wepụ mmehie, kama ka e wee weghachi odidi mmadụ, mee ka ọ maa mma ozọ, wughachi ya site n'ime mkpompko ebe ya, ma mee ka ọ ruo eru n'ihu Chineke....”

“Kraịst bụ ubube ahụ Jekob huru, nke ntọala ya zuru ike n'elu ụwa, ma nke ogo ya kasị elu rutere n'eluigwe kachasi elu. Nke a na-egosi ụzọ a hoputara maka nzoputa. Anyi ga-arigo ogo n'ogo n'ubube a. Ọ buru na onye ọ bula n'ime anyi emechaa buru onye a zoputara, ọ ga-abu site n'irapara n'ahu Jisos dika n'ogo nke ubube. E mere Kraịst ka ọ buru n'ebe onye kwere ekwe no amamihe na ezi omume, ido nso, na mgbaputa....”

“Ufodu odida di egwu ga-adakwasị ndi na-eche na ha guzosiri ike n'ihia na ha nwere eziokwu ahụ; ma ha enweghi ya dika ọ di n'ime Jisos. Oge nta nke ileghara anya puru ituba mkpuru-obi n'ime mbibi a na-apughị iweghachi azu. Otu mmehie na-eduga na nke abuo, nke abuo emee ka uzọ di njikere maka nke ato, ma si otu a gaa n'ihu. Anyi aghaghị, dika ndiozi Chineke kwesiri ntukwasị obi, irio Ya aririo mgbe niile ka e jiri ike Ya debe anyi. Ọ buru na anyi si n'oru puo obuna otu mkpisi aka, anyi no n'ihe ize ndu nke iso n'uzo mmehie na-agwu n'ala n'iyi. E nwere olileanya maka onye obula n'ime anyi, ma ọ bu naanị n'otu uzọ—site n'irapara onwe anyi n'ahu Kraịst, na itinye ume niile anyi nwere iji ruo n'izu okè nke agwa Ya.”

“Okpukpe okpukperechi a nke na-ewere mmehie ka ihe nta ma nke na-anogide mgbe nile na-ekwusi ike n'ihunanya Chineke nwere n'ebe onye mmehie no, na-agba onye mmehie ume

ikwere na Chineke ga-azoputa ya ebe o na-anogide n'ime mmehie, ma o maara na o bu mmehie. Nke a bu uzọ otutu ndi na-ekwu na ha kwere eziokwu nke oge a si eme. A na-edobe eziokwu ahụ iche na ndu ha, nke ahukwa bu ihe kpatara na o nweghizi ike karịa jiji mee ka mkpuruobi kwenye na mmehie ma toghata ya. A ghaghị idogide akwara niile na mmuo na akwara anu ahụ niile ike jiji hapu uwa, omenala ya, omume ya, na ejiji ya....”

“O buru na unu wepu mmehie ma gosiputa okwukwe di ndu, ogaranya nke ngozi nke eluigwe ga-abu nke unu.” Selected Messages, book 3, 155.

E guzobere okpukpe ugha nke “idi mma n'ihu mmadu” nke Protestantism dapuru n'ezi okwukwe dika ozizi ochichi n' mbido ogbo nke anọ nke Adventism n'afọ 1957. O weputara nkowa nke ime ka a guo mmadu n'ezi omume nke “na-agba onye mmehie ume ikwere na Chineke ga-azoputa ya mgbe o ka na-aga n'ihu n'ime mmehie.” Obe ahụ na-akuzi na “mgbaghara nke mmehie abughi naani otu nsonaazu nke onwu Jisos,” n'ihina “O churu aja na-enweghi ngwucha ahụ o bughina naani ka e wepu mmehie, kama ka e weghachi odidi mmadu, mee ka o maa mma ozo, wughachi ya site n'ime mkpomkpo ebe ya, ma mee ka o diriri eru maka onuno Chineke.”

Nnupuisi nke 1957 na-egosi na mkpuru nke nnupuisi ahụ a kuru na 1863, nke mesiri pulitere na 1888, nke e mechakwara gbaa mmiri site n'ozidi adigboroja ahụ e ji akwukwo e biputara na 1919 (The Doctrine of Christ) nochie anya, emesia mia mkpuru nke nkwuputa doro anya n'ihu oha na okwukwe mbu ahụ, “okwukwe nke onye ezi omume,” nke tebul abuo Habakuk nochiri anya ya, ewepula ugbu a ma were nkowa ruru aru nke “iguputa mmadu na o bu onye ezi omume site n'okwukwe” nke di na Protestantism nke ndapu n'ezi okwukwe dochie ya. Onye amuma ahụ na-enupu isi sitere na Juda alaghachila n'ogbakodi na-akwa emo, soro onye amuma ugha nke Betel rie nri.

A juru ozi e zigara uka ndi Laodisia, nke e buru uzọ nye otu ndi Millerite n'afọ 1856, ma mesia nye kwa ozo uka ndi Laodisia n'afọ 1888, n'uzo o bula e si aga. Ozi ahụ nke Jones na Waggoner, nke dika Sister White siri kwuo, bu ma ozi a na-ezigara Laodisia, ma ozi nke ibu onye a na-agu n'ezigbo omume site n'okwukwe, ka a juru, n'okpuru nkwuputa na ndi nnupuisi ahụ ndi na-aju ya, bu n'ezikwu ndi na-agbachitere akara ochie ahụ! Akara ndi ahụ ha na-agbachitere bu ntola sitere n'iwu owuwu nke aka mmadu ha n'onwe ha, nke e wuru n'elu aja.

Ozi nke “iguru mmadu na ezi omume site n'okwukwe” nke Jones na Waggoner gosiputara n'afọ 1888, gnyere eziokwu nke ozi oma nke bu eziokwu, nke na-akowaputa na ndi a guru na ezi omume, bukwa ndi e doro nsọ. O kwusiri ike na igu mmadu na ezi omume putara na a “na-eme” ya n'ezikwu ka o buru onye di nsọ, o bughina naani ikwuputa ya n'uzo iwu di ka onye “a kposara” di nsọ. Ozi nke Jones na Waggoner, nke Sister White kowara na ya onwe ya anowo na-ekwusa kemge otutu afọ tupu nnupuisi nke 1888, na-akowaputa na mgbe a na-agu mmadu na ezi omume, a na-enyekwa idobe nsọ n'otu oge ahụ.

O pughi idi n'uzo ozo, n'ihina ma ime ka mmadu buru onye ezi omume ma ido nsọ ka a na-aruzu site n'onuno nke Mmuo Nso n'ime onye kwere ekwe. Ime ka mmadu buru onye ezi omume na ido nsọ bu nani okwu abuo na-akowa akuku abuo nke otu oru a na-aruzu n'ime onye kwere ekwe site n'onuno nke Mmuo Nso.

Ọ bụ ozi ahụ n' onwe ya nke Moses ka ndị nnpụisi Kora juru, nke a jukwara ozo n'afọ 1856, mesia jukwa ya ozo n'afọ 1888, wee n'ihu oha dobe ya dika nka mmuta okpukpe nke nzoputa nke Adventizim Laodisia n'afọ 1957. Nnpụisi a na-aga n'ihu mere ka ike gwu Chineke, n'ihu na ndi mmadu siri, "Onye obula nke na-eme ihe ojoo di mma n'anya Onyenwe anyi, o na-enwekwa obi utọ n'ime ha; ma o bu, Olee ebe Chineke nke ikpe ziri ezi no?"

Ha siri, "a na-agu ndi na-emehie omume n'onodu ezi omume site n'obara Kraist, ma Chineke na-enwekwa onu n'ime ha, obuna n'agbanyeghi na ha na-aga n'ihu imehie." Nke a bu aghugho nke mmuo nke ozi ahụ e zigara Laodisia na-anochi anya ya (ndi a kpebiri ikpe), n'ihu na n'agbanyeghi eziokwu ahụ bu na Kraist kowara ndi Laodisia di ka "ndi di njo, na ndi ebere na-akpasu, na ndi ogbenye, na ndi kpuru isi, na ndi gba oto," ha na-ekwere na ha bu "ndi bara uba, ma baa uba n'ihe onwunwe, ma ha enweghikwa mkpa ihe o bu." Ma n'onodu ahụ, n'eziokwu, ha no n'onu ibupu ha n'onu Onyenwe anyi.

Ndi okwukwe nke akuko ihe mere eme Millerite ndi jiri ntachi obi gafee ahumahu nke ndakpo olileanya mbu ahụ n'afọ 1844, dika e si anochi ha anya site n'aka Jeremaya n'isi nke iri na ise, amaokwu nke iri na ise ruo iri abuo na otu, di ka ndi na-ewu ulo nsọ ahụ n'ikwesị ntukwasị obi, ndi e kwere nkwa na o buru na ha aloghachighi n'"ogbakọ ndi na-akwa emo," na ha ga-abu "onu" Chineke, laghachiri n'"ogbakọ ndi na-akwa emo" (nke amuma ugha nke Betel nochiri anya ya), ma gbanwee buru ndi Laodisia, no n'onu uzo ka e si n'onu Chineke tupu ha, ma ha amaghi ya.

Onodu nke Adventizim Laodisia n'ubochi Septemba 11, 2001, ka e ji onodu nke ndi Protestant n'ubochi Ogoost 11, 1840, mee ihe nnochianya ya. E jiri ndi Juu na-akatọ okwu na-ese okwu mee ihe nnochianya nke akuko ihe mere eme abuo ahụ, mgbe Mmuo Nso ridatara n'oge baptism nke Kraist. N'ime akuko ihe mere eme ato ndi a, ebo ndi a hoozobu gara aga ka a gafere, ma a ka na-agafekwa ha ugbu a. Onye Ozi nke Ogbugba ndu n'oge Jon Baptist, ga-abanye n'ogbugba ndu na ndi ahụ Pita kporo "ogbo a hoozo."

Ma unu bu ogbo a hoputara ahoputara, ndi nchujà eze, mba di nsọ, ndi nke onwe ya; ka unu wee gosi otuto nke Onye ahụ kporo unu si n'ochichiri bia n'ihè ya di ebube: ndi n'oge gara aga na-abughị ndi mmadu, ma ugbu a bu ndi Chineke: ndi na-enwetaghị ebere, ma ugbu a enwetawo ebere. 1 Pita 2:9, 10.

Pita no na-akowaputa ndi ohuru a hoputara n'oge ya, ndi n'oge ahụ bu uka Ndi Kraist. A hoputara ha ibu "ogbo a hoputara," n'oge nke Kraist na Jon Onye Na-eme Baptizim kporokwa ndi mbu a hoputara "ogbo agwo ojoo."

Ogbo ajuala, olee otu unu, ebe unu bu ndi ojoo, ga-esi kwuo ihe oma? n'ihu na n'uba nke obi ka onu na-ekwu okwu. Matiu 12:34.

Ogbo a gafere agafe bu "ogbo agwo ojoo," nke bu ihe nnochianya nke Setan—ihe-esi n'ala akpu akpu nke amuma Akwukwo Nso. Ogbo a gafere agafe emejuputawo iko oge nnwale ha, ma site n'ogbo ano ha abawori n'idi n'agwa agwo ojoo ahụ. Ha azulitela okpiso nke nwanyị akwuna. Nke a bu ihe kpatara ndi ikom ochie iri abuo na ise ahụ di n'Ezikiel isi nke asato ji di njikere ikpo isi n'anyanwu. Ha akputala agwa nke ochichi popu.

“E zigawo ozi nke mmụọ-ozí nke atọ n’ụwa, na-adọ mmadụ aka ná ntị ka ha ghara ịnara akara nke anụ ọhịa ahụ ma ọ bụ nke oyíyí ya n’egedege ihu ha ma ọ bụ n’aka ha. Ịnata akara a pụtara ịbịa n’otu mkpebi ahụ anụ ọhịa ahụ mere, na ịkwado otu echiche ahụ, n’ime mmegide kpomkwem megide Okwu Chineke.” Review and Herald, July 13, 1897.

Akara nke anụ ọhịa ahụ bụ akara nke nwoke mmehie ahụ, onye bụ pope nke Rome na onye nnọchiteanya Setan n’ụwa. Iru n’otu uche ahụ nke anụ ọhịa ahụ, bụ iru n’otu uche ahụ nke Setan, onye e ji agwọ ojọọ nọchianya ya.

“Iji chekwaa uru na nsopurụ nke ụwa a, e mere ka chọchị chọ amara na nkwardo nke ndị ukwu nke ụwa; ma n’iji Kraist n’uzọ dī otú a, a kpaliri ya inyefe nrubeisi nye onye nnọchiteanya nke Setan—bishop nke Rom.” The Great Controversy, 50.

N’ogbo ikpeazu nke otu ndi bubu ndi a hoputara, agwa ha na-egosiputa agwa Setan. “Ogbo a hoputara” nke n’oge gara aga na-abughị ndi Chineke, a na-ahoputa ha site n’usoro nke ule, isacha na ime ka ha di ocha. Ndi ahụ gafere usoro ule ahụ ka a na-ahoputa ka ha noro n’ime mmekorita ogbugba ndu na Chineke. Onyenwe anyi batara n’ogbugba ndu na chọchị Ndi Kraist, emesia ozọ na Adventizim nke Millerite, ma O na-eme kwa nke a ozọ na otu narị puku iri anọ na anọ.

Mgbe Onyenwe anyi na ndi Chineke nke a horotara oheru na-abanye n’ogbugba ndu (ndi bu ndi n’oge gara aga abughị ndi Chineke), O na-abiakwute ha dika Onye-Ozi nke Ogbugba Ndu. N’akuko ato o bula nke na-emezu Malakai isi nke ato, e nwere onye-ozí nke na-akwado uzọ maka Onye-Ozi nke Ogbugba Ndu. Onye-ozí mbu bu Jon Baptist, onye nochiri anya onye-ozí nke abuo na nke ato n’amuma. Onye-ozí nke abuo bu William Miller. Onu, agwa amuma nke Jon Baptist na William Miller na-eguzobe agwa nke onye-ozí ahụ na-akwado uzọ ka Onye-Ozi nke Ogbugba Ndu bja banye n’ogbugba ndu ya na otu narị puku na iri anọ na anọ.

Ndi ozi ato ahụ na-akwado uzọ maka Kraist, onye bu Ozi nke Ogbugba-ndu ahụ, ka O wee bja na mberede n’ulo nsọ Ya, na-egosi oru a na-aruzu n’oge ikpe nyocha ahụ, nke na-ejedebe n’imezu ikpe ahụ.

“N’ubochi ikpeazu nke akuko ụwa a, a ga-eme ka ogbugba ndu Chineke na ndi Ya na-edebe iwu Ya di oheru. ‘N’ubochi ahụ ka M ga-emeere ha ogbugba ndu na anụ ọhịa nke ubi, na umu nnunu nke eluigwe, na ihe nile na-akpu akpu n’ala: M ga-agbajikwa uta na mma-agma na agha n’ụwa, M ga-emekwa ka ha dinara n’udo. M ga-alukwa gi nye Onwem ruo mgbe ebighi ebi; ee, M ga-alu gi nye Onwem n’ezi omume, na n’ikpe ziri ezi, na n’ihunanya di ebere, na n’ebere. M ga-alukwa gi nye Onwem n’ikwesị ntukwasị obi; i ga-amakwa Jehova.”

“O ga-erukwa n’ubochi ahụ, M ga-anu, ka Onyenwe anyi kwuru, M ga-anu eluigwe, ha onwe ha ga-anukwa ụwa; ụwa ga-anukwa oka, na mmanya-vine, na mmanu; ha onwe ha ga-anukwa Jizriael. M ga-agma ya nye onwe m n’ụwa; M ga-emekwa ebere n’ebe onye ahụ a na-emeghi ebere no; M ga-asikwa ndi ahụ na-abughị ndi m, Unu bu ndi m; ha onwe ha ga-asikwa, I bu Chineke m.’ Hosea 2:14–23.”

“N’ubochi ahụ,... ndi foduru nke Izrel, na ndi gbanahuru n’ulo Jekob,... ga-adabere n’ebe Onyenwe anyi no, Onye Nso nke Izrel, n’eziokwu.’ Aisaia 10:20. Site na ‘mba nile, na ebo nile, na asusu nile, na ndi mmadu nile’ a ga-enwe ndi ga-eji onu zaa ozi ahụ, ‘Tuonu egwu Chineke, nyekwa Ya otuto; n’ihi na awa ikpe Ya abiawo.’ Ha ga-esi n’arusi o bula nke na-ekekota ha n’uwa a chigharia, ha ga-‘akpokwa isiala nye Ya nke mere eluigwe, na uwa, na oké osimiri, na isi iyi mmiri.’ Ha ga-atohapu onwe ha puo n’oru mgbagwoju anya o bula, ha ga-eguzokwa n’ihu uwa dika ihe ncheta nke ebere Chineke. N’ibu ndi na-erube isi n’ihe o bula Chineke choro, ndi mmuo ozi na umu mmadu ga-amata ha dika ndi ‘na-edebe iwu Chineke, na okwukwe Jisos.’ Mkpughe 14:6–7, 12.”

“Lee, ubochi ndi ahụ na-abia, ka Onyenwe anyi kwuru, mgbe onye na-ako ubi ga-erute onye na-egbute owuwe ihe ubi, onye na-azokwa mkpuru vain erute onye na-agma mkpuru; ugwu ndi ahụ ga-adokwa mmanya di uto, ugwu nta niile ga-agbazekwa. Aga m eweghachikwa [tugharia] ndokpu n’agma nke ndi m, bu Izrel, ha ga-ewukwa obodo ndi a togboro n’efu ma biri n’ime ha; ha ga-akukwa ubi vain ma nuo mmanya sitere na ya; ha ga-emekwa ubi, rie mkpuru ha. Aga m akukwa ha n’ala ha, a gawkwaghi adoputa ha ozo n’ala ha nke m nyere ha, ka Onyenwe gi Chineke kwuru. Amos 9:13–15.” Review and Herald, February 26, 1914.

A mezuru Malakai isi nke ato n’oge Kraist, nakwa n’oge ndi Millerite, akuko ihe mere eme abuo ahụ na-akowaputa mmezu ya n’ubochi ikpeazu. Nwanyị White na-ejikota mmezu nke Malakai isi nke ato na oru Kraist nke ime ka ulo nso di ocha.

“N’isacha ulo nso ahụ site n’aka ndi na-azu na ndi na-ere nke uwa, Jisos kwuputara ozi Ya nke isacha obi puo n’imeru emeru nke mmehie,—site n’aguu ihe nke uwa, aguu icho naani odimma onwe onye, agwa ojoo ndi ahụ, nke na-emebi mkpuruobi. Malakai 3:1–3 ka e hotara.” The Desire of Ages, 161.

Isachapu ulo nso ahụ site n’aka Kraist nochiri anya oru Ya nke isachapu obi nke onye mmehie cheghariri. N’ozi Ya n’etiti mmadu, O sachapuru ulo nso nke uwa ugboro abuo.

“Onye amuma ahụ siri, ‘Ahuru m mmuo-ozu ozo ka o si n’eluigwe bia, onye nwere ike di ukwu; e wee mee ka uwa munyere n’ebube ya. O wee tie mkpu n’ike n’oke olu, na-asi, Babilon ukwu ahụ adaala, adaala, o ghowokwa ebe obibi ndi mmuo ojoo’ (Mkpughe 18:1, 2). Nke a bu otu ozi ahụ e nyere site n’aka mmuo-ozu nke abuo. Babilon adaala, ‘n’ihi na o mere ka mba niile nuo mmanya nke iwe nke ikwa iko ya’ (Mkpughe 14:8). Gini bu mmanya ahụ?—Ozizi ugha ya. O nyewo uwa ubochi izu ike ugha kama Ubochi Izu Ike nke iwu nke ano, ma kwughachikwa ugha ahụ Setan buru uzo gwa Iv n’Iden—anwughi anwu nke mkpuruobi site n’okike. O gbasasiwo otutu mmehie ndi ozo yiri nke a n’ebe di anya na n’ebe di nso, ‘na-akuzi iwu mmadu dika ozizi’ (Matiu 15:9).”

“Mgbe Jisos malitere ozi oha Ya, O sachara Ulo Nso ahụ puo n’ime mmeto nkwulu nso ya. N’etiti omume ikpeazu nke ozi Ya bu nsachapu nke ugboro abuo nke Ulo Nso ahụ. Ya mere, n’oru ikpeazu maka ido uwa aka na nti, a na-eme oku abuo puru iche nye uka di iche iche. Ozi nke mmuo ozi nke abuo bu, ‘Babilon adaala, adaala, obodo ukwu ahụ, n’ihi na o meela ka mba niile nuo mmanya nke iwe nke ikwa iko ya’ (Mkpughe 14:8). Ma n’oke mkpu nke ozi nke mmuo ozi nke ato, a na-anu olu si n’eluigwe na-asi, ‘Putanu n’ime ya, ndi m, ka unu ghara ibu

ndị sonyere na mmehie ya, ka unu ghara inatakwa ihe otiti ya. N'ihia na mmehie ya eruola eluigwe, Chineke echetakwala ajoy omume ya niile' (Mkpughe 18:4, 5)." Selected Messages, akwukwo nke 2, 118.

N'ime mmezu nke Malakai isi nke ato, Jon Onye-nso-baptizim bu onye ozi ahụ nke kwadebere uzo ka Jisosh, dika Onye Ozi nke Ogbugba-ndu ahụ, bia na mberede n'ulo nsọ Ya ma sachapu ya ugboro abuo. N'ozioru Ya nke afọ ato na okara, O sachapuru ulo nsọ ahụ na mmalite na na njedebe nke ozi-oru Ya, si otu a mee ka a mata na oru nsacha ahụ nwere mmalite nke na-anochi anya njedebe. Jisosh-na-eji mmalite atuputa njedebe mgbe niile, ma n'ikwado oru Ya dika Alfa na Omega, afọ ato na okara ahụ malitere ma kwusikwa site n'isacha ulo nsọ.

Na ngwucha afọ ato na okara ahụ, O wusiri obara nke mere ka ogbugba ndu ahụ guzosie ike, nke mezuru amuma di na Daniel isi nke itoolu, na O ga-eme ka ogbugba ndu ahụ guzosie ike na otutu mmadu ruo otu izu, n'etiti ya ka a ga-ebipu Ya.

Mgbe izu iri isii na abuo ahụ gasiri, a ga-ebipukwa Mesaja, ma o bughia n'ihia onwe ya: ndi nke onyeisi ahụ ga-abia ga-ebibi obodo ahụ na ebe nsọ ahụ; ogwugwu ya ga-adikwa ka iju mmiri, ruo na ogwugwu agha ahụ, e kpebiela mbibi nile. O ga-emekwa ka ogbugba ndu ahụ sie ike n'etiti otutu mmadu ruo otu izu: n'etiti izu ahukwa, o ga-eme ka aja na onyinye kwusi, n'ihia igbasa ihe aru nile, o ga-eme ka o buru ebe togboro n'efu, obuna ruo mgbe ogwugwu zuru ezu ga-abia, a ga-awukwasikwa ihe ahụ e kpebiri n'elu onye ahụ a togboro n'efu. Daniel 9:26, 27.

Anyi ga-aga n'ihu n'omumu a n'isiokwu na-esote.

"A ga-edekwa ibe n'azu ibe gbasara ihe ndi a. Nzuko ukwu dum na-amalite itinye uzu n'otu ukpuru ndi a agbagoworo agbago. 'N'ihia na ndi ogaranya no n'ime ya juputara n'ihia ike, ndi bi n'ime ya ekwuwo okwu ugha, ire ha bukwa aghughu n'onu ha.' Onyenwe anyi ga-aru oru ime ka nzuko-Ya di ocha. Ana m agwa unu n'ezio kwu, Onyenwe anyi na-achọ itughari ma tugharia ozo n'uloru ndi a na-akpo aha Ya."

"Otú o si di nso tupu usoro nchacha a amalite, enweghi m ike ikwu; ma agaghi egbu oge ikpoghachi ya azu. Onye ahụ onye ihe-ifucha-ya di n'aka ya ga-asacha ulo nsọ ya puo n'imemeru omume ya. O ga-eme ka ebe-izocha-oka ya di ocha kpankpam. Chineke nwere esemokwu megide ndi niile na-eme obuna ntakiri ajoy omume; n'ihia na n'ime ime otu ahụ ha na-aju ikike Chineke, ma na-etinye mmasi ha n'ime mkpuchi mmehie, mgbaputa nke Kraist ruru oru iburu n'ihia nwa nwoke na nwaanyi o bua nke Adam. O ga-abara uru igbaso uzo nke Chineke kporo asi? O ga-abara uru itinye oku mba ozo n'elu ihe-isi-isi unu iji chuo ya n'ihu Chineke, ma kwuo na o dighi ihe di iche?"

"O dibeghi mgbe o di n'usoro Chineke ka a tukwasi ihe di ukwu n'etiti na Battle Creek. Onodu ihe di ugbo a bu nke e gosiri m mbu dika ido aka na nti. Obi na-ariakwa m oria n'ihia ihe nnochianya ahụ. Onyenwe anyi nyere ido aka na nti iji gbochie onodu ihe a na-eweta mmebi agwa, ma e geghi ha nti. 'Unu bu nnu nke uwa: ma o buru na nnu efunahu uyo ya, gini ka a ga-eji mee ka o dikwa nnu ozo? Site n'oge ahụ gaa n'ihu, o dighizi uru obula, ma o bu naani ka a tufuo ya n'ezí, ka umu mmadu wee zoda ya n'okpuru ukwu ha.'"

“Anam ariọ ụmụna m ka ha teta. Ọ bụrụ na mgbanwe emeghi ngwa ngwa, aghaghi m ikwuputa eziokwu ndi a nye ndi mmadu; n’ihi na onodu ihe ndi a aghaghi igbanwe; ndi a na-atughighari obi ekwesighikwa ibu ndi nlekota na ndi nduzi ozo n’oru di mkpa ma di nsọ otu a. Anyi na Devid na-adi amanye ikwu, ‘Ọ bu oge ka gi onwe gi, Onyenwe anyi, ruo oru: n’ihi na ha emebiela iwu gi.’” Special Testimonies, 30, 31.